



**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1735/23-E
Sp. zn. ČŠIE-S-244/23 E

Název	Speciální základní škola Králíky
Sídlo	Nábřežní 130, 561 69 Králíky
E-mail	zspkraliky@zspkraliky.cz
IČO	61 235 105
Identifikátor	600 024 822
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Zdeněk Nesvadba
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	Nábřežní 130, Králíky
Inspekční činnost na místě	4. a 5. 1. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Speciální základní škola Králíky (dále „škola“) zřízená podle § 16 odst. 9 školského zákona vykonává činnost základní školy s kapacitou 56 žáků a školní družiny s kapacitou 13 žáků. Povinnou školní docházku plní aktuálně 26 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, z toho jeden s jiným druhem zdravotního postižení a dva žáci s odlišným mateřským

jazykem. Třídy jsou většinou tvořeny zařazením žáků z obou oborů vzdělávání. Výuka je realizována v pěti smíšených třídách podle školních vzdělávacích programů v oboru vzdělání *základní škola* a v oboru vzdělání *základní škola speciální*. Podle individuálního vzdělávacího plánu se vzdělává sedm žáků. Ve třídě pro žáky s mentálním postižením se vzdělává jeden žák s jiným druhem zdravotního postižení bez mentálního postižení, který má doporučeno školským poradenským zařízením vzdělávání ve škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona (vzdělávání podle RVP ZV bez minimálních doporučených výstupů, zákonný zástupce podal žádost o přestup, podepsal rozhodnutí ředitele školy o přestupu a informovaný souhlas o přestupu do školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona). Zákonný zástupce (pěstoun) byl školou opakovaně seznámen s možností přestupu na základní školu.

Do jednoho oddělení školní družiny bylo zapsáno 13 žáků. Stravování žáků je smluvně zajištěné v samostatné školní jídelně ve Školní jídelně Králíky, Moravská 647.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel uplatňuje v řízení školy své dlouhodobé zkušenosti ve funkci a podrobné znalosti o chodu školy. Reálně nastavené priority rozvoje školy jsou pedagogickými pracovníky sdílené, vztahují se nejen k její organizaci, ale z velké části jsou přínosně zaměřeny na výuku a individuální podporu žáků. Ředitel klade důraz na vzájemnou spolupráci pedagogických pracovníků, kteří jsou účelně zapojeni do dílčích částí správy školy. Pozitivní pracovní atmosféra i profesní motivace pedagogů kladně ovlivňují sociální prostředí školy a dobré vztahy mezi všemi účastníky vzdělávání. Hospitační činnost vhodně usměrňuje potřebný průběh vzdělávání i rozvíjí pedagogické kompetence pedagogů. K tomu jsou přínosná pravidelná jednání pedagogické rady, metodických sdružení a flexibilní přenos informací. Na základě ověřování průběhu a výsledků vzdělávání jsou přijímána odpovídající opatření ve prospěch rozvoje naplňování individuálních potřeb žáků. Nutná je však efektivní kontrola organizace vzdělávání, ve které byly shledány dílčí nedostatky. V průběhu inspekční činnosti byly provedeny formální úpravy některých dokumentů.

Pedagogický sbor prošel od minulé inspekční činnosti částečnou obměnou. Odbornou kvalifikaci nespĺňuje část pedagogického sboru (časově omezený zástup za kvalifikovanou učitelku, studující k získání odborné kvalifikace), ale na kvalitu výuky tato skutečnost neměla negativní vliv. Ředitel školy ve spolupráci s úřadem práce usiluje o získání kvalifikovaných pedagogů. Školní metodička prevence dokončila specializační studium a její činnost ve spolupráci s novou výchovnou poradkyní příznivě napomáhá předcházení a řešení rizikových projevů chování žáků. Účast pedagogů v dalším vzdělávání je od poslední inspekční činnosti intenzivní a vhodně zaměřená na aktuálně potřebná témata (např. digitální kompetence, speciálně-pedagogická problematika, prevence, duševní zdraví). Získané poznatky a dovednosti jsou prakticky aplikovány s příznivým dopadem na úroveň vzdělávacího procesu. Další příležitostí je zaměřit vzdělávání pedagogů např. v oblasti bazální stimulace pro žáky s těžšími formami postižení. K profesnímu růstu učitelů napomáhají vzájemné hospitace a systém péče o začínající pedagogy. Úzká vzájemná spolupráce a sdílení odborných zkušeností mezi pedagogy včetně asistentů pedagoga podporuje vytváření příjemné pracovní atmosféry ve výchovně vzdělávacím procesu. Avšak v organizaci tělesné výchovy (tři vyučovací hodiny), kdy výuku mají provádět učitelé, samostatně vzdělávali žáky pouze asistenti pedagoga. Změna nastavení a kontrola organizace výuky je nezbytná (úprava maximálního počtu vyučovacích hodin v rozvrhu dopoledního vyučování prvního stupně, zajištění vzdělávání učitelem).

Budova školy se stala od minulé inspekční činnosti majetkem zřizovatele. Dosud byly částečně opraveny některé její části a připravuje se její modernizace. Prostory školy jsou svými rozměry a uspořádáním limitující, je zřejmá snaha o příjemné prostředí např. vystavením prací žáků. Od poslední inspekce se zlepšily podmínky pro zájmové vzdělávání, pro jehož činnost byly vyčleněny větší prostory. Na chodbách jsou vytvořeny relaxační koutky, které jsou žáky často využívány nejen o přestávkách. Zastaralé a opotřebované vybavení (včetně školní družiny) by bylo vhodné vyměnit, zejména ve prospěch žáků s autismem. Didaktické a kompenzační pomůcky, volně přístupné učební materiály a další pomůcky pozitivně napomáhají žákům při učení i v zájmovém vzdělávání. Průběžně jsou pořizovány multimediální pomůcky pro rozvoj digitálních kompetencí žáků. Ty byly ve sledované výuce hojně využívány. K pohybovým aktivitám žáků slouží malá tělocvična a pronajatá tělocvična v blízké základní škole. Budova školy není bezbariérová, což způsobuje překážky v pohybu imobilního žáka.

Škole se kromě finančních příspěvků ze státního rozpočtu a od zřizovatele daří aktivním přístupem získávat další finanční prostředky zejména prostřednictvím projektů, které škola účelně využívá (např. doučování žáků, pomůcky pro rozvoj inforatického myšlení žáků, environmetální a sportovní aktivity, podpora bezpečného klimatu ve škole). Spoluprací s dalšími partnery se podařilo získat i sponzorské finanční prostředky na další aktivity školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola naplno* byl doplněn k 1. 9. 2023 podle aktuálně platného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (digitální kompetence a vzdělávací oblast Informatika).

Ve sledovaných hodinách převládala klidná činnostní atmosféra. Žáci respektovali nastavená pravidla vzájemných vztahů, což pozitivně vedlo i k přirozenému posilování pozitivních projevů jejich chování. K tomu přispíval také nízký počet žáků ve třídách. Podnětné učební prostředí významně podporovala přívětivá, trpělivá a empatická komunikace učitelů a asistentů pedagoga s žáky. V některých případech byly pro žáky využívány náhradní komunikační systémy, např. piktogramy, dorozumívání podle cílených pohybů očí. Pokyny pedagogů byly zadávány srozumitelně, obsahově přiměřeně schopnostem žáků. Vyučovací záměry a cíle byly diferencovány a individualizovány s ohledem na speciální vzdělávací potřeby žáků i složení třídy. V průběhu práce byla žákům poskytována efektivní individuální pomoc a respektováno jejich pracovní tempo plnění zadaných úkolů. Žáci s vyučujícími komunikovali bez ostychu, v případě nejasností se otevřeně dotazovali a nebáli se chybovat. Ve sledovaných hodinách převládalo většinou činnostní učení s převahou frontálního a individualizovaného přístupu v kombinaci s občasnou samostatnou prací. Případně žáci pracovali vedle sebe a společně sdíleli probíhající kooperativní činnosti cílené na podporu jejich socializace. Výuka byla vhodně a účelně propojována s konkrétními příklady z praktického života a žáci tak byli většinou schopni s různou mírou dopomoci nalézt správné řešení nebo si učivo upevnit. K efektivitě vzdělávání přispívalo využívání kompenzačních či reedukačních pomůcek a názorných materiálů, které dopomáhaly procvičování a osvojování učiva, vizuální podpoře probíraných témat. Aktivní využívání multimediální techniky samotnými žáky bylo ve sledované výuce časté a efektivní vzhledem k nastaveným cílům. Motivační podpora žáků vhodně podporovala jejich učení a zájem o téma. Konkrétní zpětná vazba od učitelů objektivně vyjadřovala úroveň pokroku žáků i další návod k postupu jejich učení. Velká část z nich projevovala radost ze svých výsledků, a to mělo pozitivní dopad i na jejich sebevědomí. Ve sledovaných hodinách bylo již patrné, že sebehodnocení žáků, včetně těch s těžším

postížením, je pravidelnou součástí vyučovacích hodin nebo delších časových celků a účelně pomáhá k vytváření povědomí o vývoji jejich učebních výsledků.

Velmi kladně lze hodnotit spolupráci pedagogů s asistenty pedagoga. Bylo zřejmé, že se učitelé s asistenty připravují na společnou pedagogickou spolupráci, která byla ve všech zhlédnutých hodinách efektivní a prospěšná zejména v individuální podpoře žáků při učení a v udržení pozornosti nebo při sebeobslužných činnostech. Učitelé a asistenti pedagoga citlivě reagovali na momentální emoční stav žáků a zejména těm s vyšší mírou podpůrných opatření zabezpečovali i jejich fyziologické potřeby.

Výuka žáků je podpořená smysluplnými projekty, akcemi cílenými na rozvoj klíčových kompetencí a zprostředkování důležitých zkušeností žákům, např. dopravní výchova, plavání a sportovní, environmentální výchova, kulturní a sportovní akce, čtenářství. Významnou oblastí pro vytváření životních hodnot žáků je zejména systematická realizace environmentální výchovy a opakované obhájení titulu Zdravá škola. Zdravý životní styl si žáci průběžně osvojují tématy ve výuce, ale také zapojením do tradičních projektů *Mléko do škol*, *Ovoce a zelenina do škol*.

Zájmové vzdělávání realizované ve školní družině vhodně navazovalo na základní vzdělávání a cíleně zaměřenými aktivitami v rámci celoročního plánu podporovalo osobní rozvoj žáků. Řízená nabídka zhlédnutých činností byla přizpůsobena aktuálnímu tématu, ve zbývajícím čase si žáci vybírali podle individuálního zájmu, např. společná práce se stavebnicí, která je vedla k rozvoji spolupráce. Vychovatelka velmi dobře vedla žáky k rozvoji vzájemných vztahů, při vzniku problematické situace mezi nimi vhodně využila k jejímu vyřešení nastavená pravidla chování. Společně s asistentkou pedagoga citlivě reagovala na momentální fyzický i psychický stav žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola věnuje výsledkům vzdělávání žáků stálou pozornost. Projednávají se a konkrétně hodnotí nejen v rámci jednání pedagogických rad a metodických orgánů, ale i průběžným předáváním informací mezi pedagogy. Další opatření jsou přijímána i na základě hospitační činnosti vedení školy a strategie předcházení školní neúspěšnosti, což mělo vliv na zlepšení celkových výsledků vzdělávání žáků. Způsoby interního ověřování dosažených výsledků jsou vhodně voleny s ohledem na individuální schopnosti a dovednosti žáků. Je využíváno hodnocení klasifikačními stupni a slovní hodnocení. Obsah slovního hodnocení je třeba rozpracovat, aby se zvýšila jeho vypovídající hodnota. Od minulé inspekční činnosti jsou aktivněji využívána žákovská portfolia ke sledování vzdělávacích pokroků žáků.

V loňském školním roce ze 30 žáků šest prospělo s vyznamenáním, 22 žáků prospělo a pouze dva žáci neprospěli. Důvodem byly závažné zdravotní problémy (opakování ročníku) a neprospěch ve třech předmětech (přestup do jiné školy). Evidovaná absence žáků byla nízká, neomluvenou absenci (celkem 19 hodin) měli tři žáci. Sníženým stupněm klasifikace z chování byli hodnoceni dva žáci, kteří do školy přestoupili v průběhu školního roku a dále se adaptovali na nastavená pravidla. V tomto školním roce se situace stabilizovala a k termínu inspekce škola obdobné případy neřešila.

Úzkou spoluprací členů školního poradenského pracoviště je sledována realizace a uplatňování podpůrných opatření stanovených školskými poradenskými zařízeními. Žákům s rizikem školního neúspěchu je nabízeno individuální doučování, kterého se žáci aktivně účastní. Další podporou je poskytování logopedické péče, konzultace a řešení výchovně vzdělávacích problémů s žáky a zákonnými zástupci, spolupráce se školskými

poradenskými zařízeními. V případě potřeby je nastavena zvýšená spolupráce s rodiči žáků a dalšími externími institucemi. Příležitostí je zjednodušení nastaveného systému vedení osobní dokumentace žáků tak, aby byla přehledná pro její uživatele. Škola efektivně zajišťuje žákům a jejich rodičům kariérové poradenství, především individuálními pohovory k volbě povolání, předáváním aktuálních nabídek středních škol.

Promyšlená a kvalitní práce metodičky prevence pomáhá vytvářet a podporovat bezpečné prostředí ve škole. Organizuje každoroční dvoudenní adaptační kurz pro všechny žáky školy s účastí krajského centra prevence zaměřené na prevenci rizikových projevů chování žáků a na vytváření pozitivních vztahů mezi nimi. Jednotlivá témata prevence jsou zařazeny do běžné výuky, kdy učitelé účelně využívají metodické příručky vytvořené školní metodičkou prevence. Učitelé systematicky pracují se žáky v rámci třídnických hodin, kdy si žáci vytvářejí vlastní pravidla a sami vyhodnocují jejich dodržování. Velmi účinným nástrojem pro individuální preventivně výchovnou práci s žákem, i podle vyjádření samotných žáků, jsou tzv. deníky, do kterých si zaznamenávají projevy svého aktuálního chování za supervize pedagoga a svého rodiče. S cílem mapovat vývoj klimatu ve škole se pravidelně jednou měsíčně realizují písemné ankety mezi žáky zaměřené na prevenci rizikového chování a jejich vyhodnocení se zveřejňuje na nástěnce školy a ve *Školním bravičku*. Témata prevence jsou zařazována i do zájmového vzdělávání.

Podporující rozvoj vzdělávání žáků je spolupráce s mnoha místními organizacemi a firmami, např. s Městskou knihovnou Králíky, Vojensko-historickým klubem ERIKA Brno, spolkem pro volnočasové aktivity K.O.T.V.A. a dalšími. Žáci se úspěšně zapojují do sportovních soutěží, např. Mezinárodních sportovních her v Lanškrouně a PARAPOHÁRU v Pardubicích. Realizované aktivity mají příznivý vliv na osobnostní rozvoj, vytváření postojů a praktických návyků žáků využitelných v jejich osobním životě.

Závěry

Vývoj školy

- Převod budovy školy do majetku zřizovatele, započaté dílčí opravy, zlepšení podmínek pro zájmové vzdělávání (přestěhování do větších prostor),
- aktivní zapojení a realizace do projektů s finančním přínosem pro školu ve prospěch vzdělávání žáků,
- zvýšení intenzity a zlepšení účelnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, ale přetrvává částečná ne kvalifikovanost pedagogického sboru a výuka žáků samostatně vedená asistenty pedagoga,
- zlepšila se diferenciací a individualizací výuky,
- zavedení strategie předcházení školní neúspěšnosti mělo pozitivní vliv na celkové výsledky vzdělávání žáků.

Silné stránky

- Vzájemné vztahy mezi pedagogy a žáky vytvářejí bezpečné prostředí, pozitivní atmosféra podporuje podmínky a průběh vzdělávání (2.2),
- zlepšení plánování a realizace diferenciací a individualizací výuky, účelnosti sebehodnocení žáků (4.1),

- účinné zapojování všech žáků do preventivních, ekologických a projektových aktivit, které mají příznivý vliv na jejich sociální a osobnostní rozvoj (4.4),
- efektivní vyhodnocování vzdělávacích výsledků žáků ve prospěch rozvoje jejich dalšího vzdělávacího pokroku (5.1).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nedostačující kontrola organizace výuky, která má vliv na průběh vzdělávání žáků, překročený počet hodin výuky bez přestávky k odpočinku žáků prvního stupně (1.3),
- opakovaná samostatná výuka pouze asistenty pedagoga (3.1),
- vzdělávání žáka bez lehkého mentálního postižení ve třídě s žáky s lehkým mentálním postižením (6.1).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Příklady inspirativní praxe

- Efektivní výsledky individuální preventivní práce s žáky s rizikovými projevy chování prostřednictvím žáky vedených deníků, ve kterých si zaznamenávají projevy svého aktuálního chování za supervize pedagoga a svého rodiče (1.4).

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Optimalizovat rozvrh hodin v souladu s platnými předpisy,
- zajistit organizaci výuky tak, aby nevyučovaly samy asistentky pedagoga,
- projednat se zákonnými zástupci možnost přechodu žáka bez lehkého mentálního postižení do základní školy,
- formulovat celkové slovní hodnocení žáků tak, aby byl zřejmý jejich konkrétní pokrok ve vzdělávání,
- zpřehlednit systém vedení osobní dokumentace žáků,
- zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na stimulační terapeutické metody pro žáky s těžším postižením,
- zajistit výměnu zastaralého a opotřebovaného vybavení ve prospěch žáků s autismem a ve školní družině.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, tisk ze dne 3. 1. 2024
2. Jmenování do funkce ředitele Speciální základní školy Králíky, ze dne 29. 5. 2018, čj. Sp KrÚ 37932/2018 OŠ
3. Priority rozvoje školy na školní rok 2023/2024
4. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola naplno*, čj. SpZSKr 277/2023, s platností od 1. 9. 2023
5. Školní vzdělávací program pro základní školu speciální *Škola naplno*, čj.162/2010, s platností od 1. 9. 2010
6. Školní vzdělávací program školní družiny *Škola plná života*, čj. SpZSKr 533/2018, s platností od 1. 4. 2018
7. Školní řád, čj. SpZSKr 529/2022, účinný od 1. 9. 2022
8. Vnitřní řád školní družiny, čj. SpZSKr 654/2023, účinný od 1. 9. 2023
9. Třídní knihy, školní rok 2023/2024 (výběr)
10. Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní rok 2023/2024
11. Rozvrh hodin jednotlivých tříd a učitelů, školní rok 2023/2024
12. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2022/2023, 2023/2024
13. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
14. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2023/2024 (výběr)
15. Školní matrika, školní rok 2023/2024 (výběr)
16. Dokumentace ke školnímu poradenskému pracovišti, k prevenci rizikového chování a bezpečnosti žáků, školní rok 2023/2024 (výběr)
17. Inspekční zpráva čj. ČŠIE-625/18-E ze dne 15. 6. 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Hana Rozsypalová, školní inspektorka

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

26. 1. 2024